

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI, ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK

hetenkint egyszer, vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kényes utca, 175. szám hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

„Nyiltérben” egy sor közlési díja 10 kr.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Egyes szám kapható Szikés Antal könyvkereskedésében.

Az „egy erőteljes megyei lap” kérdéséhez.

I.

A Gyulán megjelenő „Békés” nov. 13. és 20-iki számában megyénk főorvosa Dr. Kovács István két cikkben bővebb megokolással egy indítvánnyal lép fel, mely szerint a most megjelenő megyei lapok helyett alapítassék és szerkesztessék egy erőteljes megyei lap, mely vándor módon kiadási helyét és — természetesen — szerkesztőségét is változtatva, hol Gyulán, hol Csabán, hol Szarvason jelenjék meg. Ha ezen indítványt megyénk oly tekintélyes férfiak nem teszi, talán nem is reflektálunk rá, mert annyira gyakorlatiatlannak és kivihetetlennek találjuk azt, így azonban kívánunk hozzá szólni, annál inkább, mert van egy kis közünk a megokoláshoz is.

A szerző abból a mottóból indul ki, hogy „multadban nincs öröm, jövődben nincs remény” s megemlékezvén a megyei hírlapirodalomról pálczát tör annak multja felett, de mégis oly módon, hogy a multból egy lapot erősen kiemelni el nem mulasztja. E lap a Hajósi Ottó vezetés alatt 1869-ben megindított „Békés” melyről „az igazság érdekében kénytelen kijelenteni, hogy a vidéki lapok között két és fél évre terjedő fennállása alatt helyét tisztességesen megállotta.” Tehát csak ez volt a helyét tisztességesen megálló lap? talán csak nem azért, mert a felszólalónak a lap szerkesztésében nagy része volt? Mi is ismerjük megyei lapirodalmunk multját, nekünk is volt benne egy kis részünk, de azt az ítéletet egyoldalúnak találjuk. Mi úgy tudjuk, hogy ha arról a „Békés”-ről állítatik, hogy helyét tisztességesen megállotta, az igazság ellen véténénk, ha tagadnók, hogy például a Zsilinszky Mihály által szerkesztett megyei lap bármilyen tekintetben a kiemelt „Békés” megett maradt volna. S ha ezt elismerjük, akkor még sem volt talán az a mult oly örömtelen?

Nem akarjuk mi sem tagadni, hogy volt idő, a mikor egy-egy megyei lap megelégedkezve céljáról, kivetkezve komoly imponáló méltóságából, megrovásnak tehetette ki magát, de nem tudjuk felfogni, mijogon szabad a cikkirónak e körülményből a következtetést így levonni: „a járvány azonban a helyett, hogy enyhült volna, tovább harapódzott; Orosházán két, Szarvason egy lap, Gyulán a „Békés” mellett a „Hiradó” jelent meg. A cikkiró szemében tehát valamely lapnak már pusztán megjelenése egy értelmű a „megromlott irodalmi illemérzékkel, a piszkolódás ragálya meghonosodásával!” Valóban ezt a cikkirótól nem vártuk! Egy lap alá fogni mindent és egy csapással elítélni mindent, még akkor is midőn például bevallja, hogy egy lapot irmagul is alig lát, valóban vagy megrovandó elbizakodottság,

De térjünk most a dologra magára. Véleményünk szerint az indítványozó felismert valami bajt, de azt nem precizizozta helyesen. Felismerte ugyan is azt a bajt, hogy Gyulán két megyei lap versenyez egymással s hogy ezen két versenyző lapnak concurrencziát csinál még egy harmadik lap, mely Csabán jelenik meg. Felismerte tehát azt, hogy igen is van Békésmegyének három úgy nevezett és tartott megyei lapja. Ez mindenesetre baj, ennyit sem intellectualis, sem anyagi tekintetben a

Előbb sárral bedobálni mindent s aztán fogni hozzá valaminek alkotásához, legalább is nem szerencsés modor, még akkor sem, ha életrevaló való dologról lenne szó.

De térjünk most a dologra magára.

tára ne adja szive érzelmeit; mert négyszemközt legyen mondva: Béla urfi bizony bátoritan, gyáva volt a hölgyek előtt, szászor meggondolt valamely szót előbb, mint azt ajkain kieresztette volna ami igen okos dolog ugyan magába véve, de a mely körülmény — kivált az élénkebb kedélyű — hölgyek előtt nem valami fényes ajánló levél az illető férfi társalgási képességéről.

És Béla ilyen volt. Ha Irénkével véletlenül négy szem közt maradt, úgy elpirult, mint holmi 16 éves kis leány, kinek először érinti rózsás fülecskéjét a „szerelem” szó; vagy ha már épen nem állhatta a hosszúnak ígérkező csendet: rendszeren az időjárásról kezdett beszélgetni és az alatt, míg a napfényes, gyönyörű időt dicsérték egymásnak: a diák keblében dult a vihar teljes nagyságában, a szerelem vihara, mely végre a homlokra kiülő sűrű veríték-cseppekben kezdett csillapulni.

Iréknél egészen másként állt ilyenkor a dolog; az ő szivecskéje ugyanis teljesen nyugodt volt: csendben, nyugodtan folytatta benne nagy munkáját az ezermester, a szerelem; legfőbb az élnék vágy regett meg kissé olykor-olykor, — a vágy: az időjárás élnék esetelésén kívül valami érdekesebb, okosabb szöveget hallgatni már valahára a pelyhedző bajusszal árnyalt máskülönbben annyira ingerlő szép ajkak közül.

De Béla csak haszontalan lesi puskás volt még e téren, ki akkor süti le fegyverét, midőn a szemes vad már a golyóval megközelíthetetlen távolból gúnyosan néz vissza s hallgatja, mikor durran már el az őt többé meg nem sérthető puská.

Hiába volt Irénkének minden igyekezete az általa

TÁRCSA.

Az iskola.

— Inczédi László. —

Nincs szentebb két hely a világon:
A templom és az iskola.
Ott a szív keres gyógyító irt
Kétségire, fájdalomra;
Emitt a tudnivaló szellem
Pallérozódik, izmosul,
Hogy szolgálhasson a sötétben,
A tévelygésben támaszul.

Az embert Isten úgy teremté,
Önnön képére szent való,
De elfajul a rózsátó is,
Ha nincs gondos kéz, ápoló.
Szunnyad bennünk az égi szikra,
Azt lángra kell még gyújtani,
Ugy fogja csak a bölcsességnek
Titkát megvilágítani.

A falu ki-ded iskolája,
Hol a gyermek betűzni kezd,
Ez kapuja a tudományak,
Utmutató határkereszt.
Ha elhaladtad, veszed észre,
Mi tündérszág vár reád,
Előtted, melyről mit se sejtél,
Egy mérhetetlen nagy világ.

Hová indulnál, hová jutnál,
Ha nincsen ott az iskola?

De biztos kéz von a tudásnak
Nem céltalan pályáira.
S nem tévedsz el a végtelenben,
S a mint új s új tárgy jó elé,
Fölleled a rendet s okot mely
Őket egymáshoz rendelé.

Tiszteljéd hát az iskolákat,
Ők a szellemnek műhelyi.
Hol durva héjából kiválik
Az embertelen az isteni.
Mint tikkadt szarvas a forráshoz,
Oly vágyódással járj oda,
Mert nincs szentebb hely a világon:
A templom és az iskola.

A levélke.

— Karczolat. —

Béla és Irén szerelmesek voltak. Béla diákkorában Irénkével volt kosztón s kvártélyon; ez épen eléggé kedvező körülmény volt arra nézve, hogy a tüzes véru diák mélyebben tekinthessen a hosszú, fekete altal arnykolt kökény szemekbe; s hogy azokat soha el ne felejtse: arról gondoskodtak azok az ábrándos édes pillantások, melyek az ifjú diák szívet hangos dobogásba hozták.

Béla — daczára szerelmes voltának kitűnően tette le az érettségi rigorozumot s ezzel elérkezett az idő, hogy Béla határozatlan időre elhagyja szive kincset, imádoztját. De mielőtt a fővárosba utazott volna tanulmányainak tovább folytatása végett nem távozhott el anélkül, hogy Irénkének valami módon tud-

Magalom-
st 304
on el-
atlanok
6ft 10
ló nyil-
si áron

ingat-
40 krt
z. 42-ik
z 1881.
igazság-
ékképes
avagy
báanat-
ról kiáll-
tatni.

ZSEF,
ró.

at

nyvi ha-
bizosító
tást szen
ar. iráni
yszék (a
vasi ha-
ult, Do-
Dobosfy
510—13)
at illető
szarvasi
7,694—a
illető 1/
megállapi-
ebb meg-
k napján
egtartandó
áron alól

ralan be-
szpenzben,
folyammal
3333 sz. a
ban kije-
kézhez le-
lmében a
ról kiáll-
Szarvason

József
asbíró

megye közönsége fenntartani nem képes. Továbbá fel kell ismernünk, hogy baj, ha egy vidéki községnek, például Orosházának, egyszerre két lapja van, mert annyit ugyanazon oknál fogva sokáig Orosháza községe és vidéke előnyösen ismert ügybuzgalma mellett sem tarthat fenn.

Véleményünk szerint is elég volna Gyulának egy, Orosházának is egy jól szerkesztett lapja, s ezek mellett Csaba — fekvésénél, kulturális és népességi előnyös helyzeténél fogva mindenkor képes egy lapot táplálni és fenntartani s végül bátorkodunk kinyilatkoztatni, hogy Szarvas és vidéke, mely egy évtizedet meghaladó idő óta bír rendes helyi sajtó organummal minden tekintetben birt — szabad ösztöntől bevallunk nem valami anyagi áldozattal, de szerény jövedelemmel — és hisszük, hogy jövőben is fog bírni fönnállani.

De máskor is mondtuk és most is kinyilatkoztatjuk, hogy a mely perczen nálunk itt Szarvason egy második helyi érdekű, társadalmi heti lapot akarna valaki alapítani, megindítani, mi ismerve viszonyainkat — oda hatnánk, — hogy az ne történjék, hajlandók levén magunk tisztét is átruházni, ha azt igazi ügybuzgalommal ovatottan valaki magára vállalná.

Mi tekát abba a véleménybe vagyunk, hogy az „egy erőteljes megyei lapon“ kívül szabad több helyi érdekű lapnak is lennie, mit a jövő számban tüzetesen is fogunk megokolni.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„SZARVASI LAPOK“

IV-ik évfolyamának IV-ik negyedére.

Előfizetési ár:

Egész évre	5 frt — kr
Félévre	2 frt 50 kr.
Negyedévre	1 frt 25 kr.

kívánt térre terelni a társalgást, mert azt Béla ügyesen s kitaróan mindig az időjárásra vitte vissza.

Ezen tarthatatlan állapot végre is felzavarta az eddig oly nyugodtan szerető szivecskét s egy kedvező alkalommal ezen kérdéssel fordult Irén Bélához, midőn ez ismét szokott, kedvencz társalgását akará megkezdni:

Mondja csak Béla, ugye bár maga csillagász akar lenni?

Béla e kérdésre kérdéssel felel:

— Miből gyanítja édes Irén?

— Onnan felel a szerelmes leány, — mert maga mindig az időjárásról beszél velem, éppen mint atyám barátja, Kistelky úr, ki amit csillagvizsgálójában éjjel a csillagok járása — s állásából észlel, azt naponként elmondja nálunk s folyton az ő jövőndölései szerint történik az időjárás, legalább ő ezt erősen állítja.

Béla e szavakra hátrahökkenett álló poszturájából, arca még jobban, leányosan elpirult, midőn e szavakat remegve mondá:

— Nem, édes Irén, én papnak készülök.

— Nos, hát ha maga pap akar lenni, — inceskedék tovább Irén — mondja meg nekem melyik a három keresztényi fő-erény?

— „Hit, remény és szeretet“ — felel Béla kisse ueki bátorodva.

— S ezek között melyiket tartja az apostol egnagyobbnak?

— A szeretetet!

Nos, hát gondolkozzék ez s ezek felől! — szólt kaczerkódva Irén — s ott hagyta Bélát a faképnél s kifutott a virágos kis kert közepébe: a lugosba, honnan aztán sokáig hallhatta Béla a kaczagást, mi később e kedves népdalban talált befejezést:

Gyűjtőknek 5 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „Szarvasi Lapok“ kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Tüzeset. Városunkat decz. 2-án d. u. 1 óra után vészharang riasztá fel nyugalmából. A negyedik tizedben tűz ütött ki s Balázs Jánosnak házat hamvasztá el. A gyorsan érkezett segély a tűz továbbterjedését megakályozta. A ház nem volt tűz ellen biztosítva.

— **Ismét az a modern betegség.** Krajcsovicz József kereskedelmi tanoncz Hercegy L. vasúletében, ki rövid idő múlva felszabadult volna, a mult vasárnap reggel öngyilkos lett. Főnöke incorrect magaviseletéért megdorgálta s a 16 éves ifju a helyett, hogy intő szót fogadva a javulás útjára tért volna, egy keze ügyébe eső revolverrel föbe lötte magát. Fellobbanó indulat meggondolatlan tette, mely örökül szülőinek csak vigasztalhatatlan fájdalomt hagyott. Nyugodjék békeben!

† **A jó Povázeai János** bácsi nincs többé! Városunk eme tipikus alakja, ki fiatalabb korában évek hosszú során át mint városgazda közmegelegedésre viselte hivatalát, s utóbb mint városi iskolaszéki tag a gondnok-pénztárosi tisztet tölté be, 68 éves korában nov 26-án megszűnt élni. A tisztos öregnek anyagi gondok nehezdedek vállaira, azok alatt roskadt össze, Áldás és béke porain!

— **Karácsoni vakáció.** Főgymnasiumunknál a karácsonyi szünet decz. 18-án fognak kiadatni s tartanak jan. 2-áig, mire jan. 3-án a rendes tanítás veszi kezdetét.

— **Báirendező bizottság.** A Pokomandy Radimeczky Mari elnöke mellett működő nőegyesületi báirendező bizottság tagjai sorából tévedésből kimaradt Bakay Sándorné urnó neve, mit ezennel helyre igazítani kedves kötelességünknek tartunk.

— **Harang adományozás** Kondoros részére. Már említettük volt lapunkban s most újra is felemlítjük, hogy Thury János és fia (Pozdech utóda) cég a kondorosi ev. egyháznak egy harangot adományozott. A harang a napokban fog érkezni, sulya 80 klg. értéke pedig újabb felszereléssel együtt 150—160 frt. E haranghoz az új egyház lelkes hívei egy nagyobb — 150 klg. sulyut (268 bécsi font) is rendeltek, mely a Pozdech-féle új felszereléssel együtt 315 frtba fog kerülni. Dicsérendő igyekezet e szegények részéről, hogy megállapodás nélkül gyarapítják hiányzó egyházi nélkülözhetlen eszközeiket.

— **Szabadult betyárok.** Köztudomásu dolog, hogy vidékünkön a nagyobb uradalmaknál a munka időre szaporítják a cselédséget. Ezeket néhol „hónapszámósoknak“, másutt „summásoknak“ nevezik, itt az alföldön pedig betyároknak. Egészen szelid emberek. Többen közülök családapák; s ha valami örvendetes esemény

történik a családban, pl. születés, olyankor egész nyiltan lediktálják a papnál az apáról, hogy: betyár! Szerződésük a gazdával — ki azért korántsem orgazda, ha van is orra, de mekkora! — András napig tart. Ekkor kifizetik és szelnek eresztik a betyárokat: nézzenek téli álom után. András napja az imént volt s ez uttal is számos betyárnak lön szabadulása.

— **Arra a kondorosi harangra!** melyet a kondorosiak Thürytől rendeltek, folynak az adományok. A gyűjtés két lakodalmon vette kezdetét 5 frttal. De szépen növekedett ez az összeg egy barátságos vacsora alkalmával, hol a jelenlevők lelkeszők felhívására dicséretesen adakoztak, úgy hogy ez alkalommal egybegyűlt 43 frt. Ez összeghez járult: Keviczky László lelkész 5 frt. Hrivák Mihály 5 frt. Mravik György gondnok 5 frt. Mravik Pál 1 frt. Hronyecz Márton 1 frt. Klucsik Mihály 1 frt. Baross István 5 frt. Urbanesok András 4 frt. Klenk József 2 frt. Molnár János 1 frt. Nagy István 1 frt. Herczberger Dániel 3 frt. Szappanos György 2 frt. Erdélyi László 5 frt. Virág Nagy Mihály 2 frttal. Összesen 43 frt. Azóta befolytak még a következő adományok: Kriska János 1 frt. Kozsuh András 1 frt. Römer Pál 50 kr. Burin György 1 frt. Dobroczyk Ádám 1 frt. A kimutatott összeghez hozzáadva két vasárnapi offeratoriumot, 3 frt 70 krt, lesz az egész összeg 56 frt 20 kr. Isten áldása legyen a jó szívet nyújtott fillérekben!

— **A tékes-megyei művelődés történelmi társulat** ma 1887. év. decz. hó 4-én vasárnap d. u. választmányi ülést tart a megyeház kistermében B.Gyulán 1/2 4 órakor. — a kint lévő több mennyiségű tagsági díjak erélyes behajtása — a B.Gyulan tartandó felolvasás és közgyűlés ügyében. Melyre a választmányi tagok tisztelettel meghívotnak Gündöcs elnök, Zsilinszky főtitkár.

— **Próbabál.** Városunk rég ismert táncmestere Dobos Ignác f. hó 26-án este tartotta ez évben működéskének befejező estélyét. A terem zsufolásig telt meg. A jókedv pezsgett a megjelent hölgyek s nagyrészt a műzsák fiaiban. Egy vidéki ur is jelenvéu meg a mulatságon — azt a nyilatkozatot tette, hogy ő nem gondolta soha, hogy városunkban oly sok és szép hölgyecske legyen, mint a hanyan a próbabálon a táncművészetet bemutatni megjelentek. Hát még diákjaink — ezek voltak csak megelegedve, nem genirozva senkitől kedvük és fáradhatatlan igyekezetük által mindenben törekedtek a hölgyek megelegedését s örömet előmozdítani. Nem is hiányzott a 7 jó kedv még a mamáknak sem, mert nem egyszer úgy reggel felé felöltöket levette jöttek vissza leányaikkal a terembe. A négyeseket közel 50 pár táncolta. Nem tartjuk mellőzhetetlennek a hölgyek neveit közölni, kik a mulatság sikeréhez hozzájárultak. Asszonyok: ifj. Salacz Józsefné, Boross Kálmánné, özv. Sarkányé. Kutlik Endréné. Leányok: Krecsmer Irén, Dérczy Róza. Somogyi Juliska. Kuczky Ilona. Zilinszky Rózsika. Deli Hermin. Konez nővérek Szendy nővérek, Ponyczky Etel, Lukesch Ilona, Darabos Aranka, Miháfi Jolan, Grúnesz Vilma, Grosz Lujza. Tausz Malvin. Léway Mariska. Fuchs Gizella, Györi nővérek (Öcsöd) Passauer Lotti, Züs nővérek, Miháfi Gizella, Potoczky Mariska, Kovács nővérek. Deák Irma. Hanák nővérek Silujka Ilonka. Schlesinger nővérek s még sokan, kiknek neveit nem sikerült feljegyezni. A mulatság reggel 6 órakor ért véget.

„A virágnak megtiltani nem lehet, Hogy ne nyíljék, ha jó a szép kikelet; Kikelet a lány, virág a szerelem, Kileletkor viritani kénytelen!“

A három főerény felemlítése s e szivhez szóló dal megértette Bélával, hogy ő mily gyáván viselte most magát s e tudat rögtön tette készte őt, nem ugyan a kertbe menni Irénke után de — — — — — levélírásra. Más ifju, kinek helyén van szive, Béla helyzetében mindenesetre az elsőt választotta volna s bizonyára megértette volna a csacska kis leányt, hogy ő három erényt nemcsak üdvösségének hiszi, de azokat azonnal gyakorlatba venni is kész.

De Béla, nem azért volt Béla, hogy ezt megcselekedje; hü maradt tehát előbbi elhatározásához s előkeresvén iroasztalkájáról a tollat, levélpapírt, borítékot és kalamárist, szép gömbölyü betűkkel s örömtől reszkető kezekkel veté a türelmes papírra szive forró érzelmeit.

Hejh, ha a papír is tudna kaczagni, Béla bátortalansága felett bizonyára hangos hahótára fakadt volna.

Végre kész lett a levélke, kicsiny borítékba tetetett s lepecsételtetett.

Majd eljött a válás napja; Béla szomorú szívet, könnyes szemekkel vett Irénkéjétől búcsút; mielőtt azonban az indulóban levő vasuti kocsiba lépett volna; megfogta Irénke kis kezét, belenezett könnyes szemével a mámorba ringató kék szemekbe, melyekből boldogságot, üdvét olvasta ki — — — — — és merész bátorsággal lehajolva, mély érzellemmel hosszantartó csókkal érinté a szorítását visszaadó hóféhér kis kezét, melynek

rózsás ujjai az elválás után egy piczinyke kis levelet tartottak fogva maguk között.

Irénke, mint ki nagy bünt követett el: pirulva, remegve rejté zsebkendőjébe a kis levelet, hogy a szigoru papa s az argusszemü mama meg ne lassa. (Óh ha tudta volna, hogy azok már sejtik az ő boldogságát!)

Mikor pedig az indóháztól lakásukig visszaérkeztek, utcai öltözetét letéve s az otthonit felöltve, azonnal a lugosba sietett, hol felbontva vágygyal, remény-nyel a levélkét abból boldogsággal telt szívet e pár sort olvasá:

„Imádott Irénkém!“

Bocsásson meg merészségemért, de tovább bünyömet nem viselhetem s türelmes szívet vallom meg, hogy magát örökre szereti, imádja

Béla. —

És oly gyönyörűen, oly érzelmdus, bájos hangokon tört át a dal a lugos levélkén keresztül:

„Óh levélke, drága kis levélke, Nem tudod, mily boldoggá tevél te!“

És jöttek a levélkék gyakran, sűrűn a fővárosból és mentek a válaszok hűségesen és — — — — — a világ boldogai szaporodtak egy, egymast forróan, igazán szerető párral.

* * *

Irén menyasszonyi ruhában, teljesen készen az esküvőre, várja vőlegényét; karjait fejecskeje alá támaszul hajtva, az előtte levő dobozból a levelek közül

Ir
A „V
száma a kö
óvás Magya
Károly unu
mény.) Szé
felé. — Or
képpel) —
francáise.
(6 képpel.)
— Irodalm
— Egyház
Szerkesztő
A
negyedévre
3 frt. —
ban (Bud
„Képes Ne
ra, felévre

„Józ
3-ik szám
Hark hegy
fa (vers).
felfogás
Böttgher
esi (army
Gyermek
3-ik sz
szép kiv
Szeresd
képpel).
kel. Ugr
találd
E
zsi és E
terén. T
retterjes
hatásár
irányok
kepei g
olesóbb
re. Ez
partolá
jelen i
Gyöng
igen a
figyelm
hatásr
iskolái

„Magy
nél. A
a tap
lamín
mind

egy
legel
„Oh
ajtón
labár
ölelő
r és
s cs

meg

me
sü
me
ga
gy

g
t
k
n

Irodalom és művészet.

A „Vasárnapi Ujság” november 27-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A kisdéd-
óvás Magyarországon. (3 képpel.) Irta: P. Szathmáry
Károly ünnepi beszédeből. — Halottak estélye. (Költe-
mény.) Széchy Károlytól. — Utazás ismeretlen állomás
felé. — Orosz történetek. — Négy hallott. (Négy arcz-
képpel.) — A műcsarnokból. (15 képpel.) — A comedie
française. (3 képpel.) — Az Arany-szobor pályatervei.
(6 képpel.) — A rendjel-botrány Párisban. (4 képpel.)
— Irodalmi és művészet. — Közintézetek és egyletek.
— Egyház és iskola. — Mi újsága? — Halalozások. —
Szerkesztői mondanivaló. — Szakjáték. Heti naptár.

A „Vasárnapi Ujság” előfizési ára
negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdságok”-kal együtt
3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalá-
ban (Budapest egyetemutca 4. sz.) megrendelhető a
„Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép száma-
ra, felévre 1 frt.

„Józi és Erzsike” második évfolyamának 2-ik és
3-ik száma következő tartalommal jelent meg. 2-ik szám
Hark hegye (kép a természetből). A emberi kéz A tré-
fa (vers). Böske és nénikéje (gyermekesítés) igen szép
felfogással rajzolt erdei képpel. A tolvaj. Róka koma
természtrajzi közlemény képpel) A szent hajdankorból
Böttgher, az aranycsináló (élet és jellemrajz). Stiglicz Jan-
esi (aranyképek. Jó éjszakát (gyermekdal hangjegyekkel).
Gyermekjátékok (képpel). Törd a fejed, találd ki. —
3-ik szám: Temetőben. Halottak emléke (képpel). (vers
szép kivitelű képpel). A mértékletlen A kóborló (képpel).
Szeresd az igazságot. Karacs Teréz (élet- és jellemrajz
képpel). Királyosi (képpel). Gyermekdalok (hangjegyek-
kel). Ugróiskola (gyermekjáték kepekkal). Törd a fejed,
találd ki.

E változatos tartalomról is megítélhetni, hogy „Jó-
zi és Erzsike” kiválóan érdemel a gyermekirodalmom
terén. Targyait illetőleg mindazt felöleli, a mi az ismer-
terterjesztés körébe vág s különös gondot fordít erkölcsi
hatására. Olvasmányaihoz vannak öntve azon nevelési
irányok melyek mai napság színvonalon állanak. Eredeti
képei gyönyörködtetnek. „Józi és Erzsike”-t, mint a leg-
olcsóbb gyermeklapot is melegen ajánljuk a terjesztés-
re. Ez irodalmi ág így kivitelűleg megérdemli a tömeges
pártolást. Ára igen olcsó: egy évre 1 frt 20 kr.; meg-
jelen minden hóban 16 negyedréten. Szerkeszti
Gyöngyössi Rudolf Aradon. Az első évi folyam bekötve
igen alkalmas karácsonyi és újévi ajándéknak. Tanítóink
figyelmét felhívjuk ez új irányu lapra, mely nevelési
hatásra hivatott. Szolgálatot tesznek a nevelésnek, ha
iskoláikban terjesztik.

Mint gondos anya gyermekét, úgy támogatja a
„Magyar Háziaszony” a gazdasszonyt minden teendőjé-
nél. A „Magyar Háziaszony” hasznos tanácsait azonban
a tapasztalt jó gazdasszony sem veheti meg. Mert va-
lamint a jó pap is holtig tanul, úgy a gazdasszony is
mindig fog találni a magyar hölgyvilág e kedvelt lap-

egy kis levélkét vesz ki, melynek sorain gyönyörködve
legelteti szép szemét s ajkai észrevétlenül rebegik:
„Oh levélke, drága kis levélke!” . . . Kopogtatás az
ajtón s esküvői öltözetben belép azon Béla — ki va-
lahára ekléziához jutott s most feleséget szerez — s
ölelő karokkal arája keblére omlik bátran, me-
részen, nem törődve többé az időjárással
s csókokkal borítja arája kezét és ajkát . . .
. . . És azóta már a levélke is színt váltott:
megsárgult; de azért annyiszor elábrándoznak rajta a
— — — boldogok!

„METEOR.”

Kondorosi tárcza levél.

(Disznótör — vadászat — punktum.)

A nap még a hajdan híres „Kondorosi-csárda”
megvedlett kéményével kékeltírozott, mikor az ujdón-
sult „kurátor” már második perzselts disznó fulét te-
mette — a hajnali kakasszó óta mértékletesen szopo-
gatott „spiritus-silvórium”-tól farkas-éhsésvadított
gyomrának kolbász után epedő tömkelegébe.

Boldog falusi egyhanguság!

Nap-nap után egyenlően ingerlő malacz kurjon-
gatásra ébred fel akaratlan az ember, kinek élethiva-
tása, a hentesnél fontosabb kötelemet rótt célul elé s
ki nem győzve meg a „korán kel, aranyat lel” köz-
mondás igaz voltáról, megelégszik ha „lemente” után
dicsérheti a napot.

Az az nem is annyira a napot, mint inkább a
kurátor ur kamuti karczost, — a kurátorné asszony

jában valami olyant, a mit eddig nem tudott s a minek
jó hasznát veheti az életben. És ha nem is találna ott
van előtte a tér, hogy szerzett gazdag tapasztalait, ke-
vesbbé tapasztalt társnővel közölheti. A „Magyar Ház-
iaszony” előfizetési ára egész évre 6 frt. fél évre 3 frt.
negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest
nagykorona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések leg-
célszerűbben postautalványon intézendők, kívánatára
bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mintatvány-szá-
mokkal. A legújabb szám következő tartalommal jelent
meg:

I. Földi p. 12 oldal. Kisdédóvás és nők. Vasadi-
tól. — Tévesztett utak. (Eszmeváltás a mai leányne-
velésről.) Miltiadestől. — Sápör. Kis doktortól. —
Orvosi tanácsadó. — Ruházat Divék Laurától. — Ké-
zimunka. Németh Jankától. — Házartási gazdaság.
Koller Ödönétől. — Házitalok. Kálmán Gizellától. —
Heti étlap. Krausz Jankától. — Hogyan főzzünk, süs-
sünk? — Egyletek és jöteknység. — Különfélek. —
Hymen. — Gyászrovat. — Kérdések. — Feleletek. —
Fővárosi bevásárlási források. — Heti naptár. Szerkesz-
tői izenetek. Kiadóhivatal postája. Kis hirdetések és
Nvít tarsalgó.

II. „Munka után”. Szépirodalmi melléklet 4 oldal.
Fagyos napok. Gr. Vay Sándortól. — Budapesti élet.
Aszmoditól. — Daschoff hercegnő. Benedek Aladártól
(Folyt.) — Naszutasás. Polgár Vilmától. (Vége.) — Iro-
dalom és művészet. — Gondolatok. — Apróságok.
Sakkalány. Balaton Izabellától. — Megfejtések. — A
költőszerelem Elbeszélés Honoriatól.

III. REGÉNYMELLÉKLET. 8 oldal. „A szívvilág
titkaiból”. Regény Lauka Gusztávtól. I. rész. 33—41 lap.

Csarnok.

Vajda Péter erkölcsi beszédei és pöre.

I.

(Vajda szónoki terve. Fichte és Vajda Mi az „Erkölcsei beszé-
dek” czéje? Erdélyi János tévedése. Vajda vallása s egyetemes fel-
fogása. Isten igazi vallási könyve A természet, a szív és ész. Az
egy vallás. A vallás és humanismus progressiója. A reformáció ok-
szerű törvénye. Miért nem sikerült a francia forradalom vallás vá-
lasztása? Vajda magyarázata. A történet tanúsága. A formulák
története? Vajda magyarázata. A csodák elmúltak. A feltámadás,
szüksége. Az angyalok és ördögök. A csodák elmúltak. A feltámadás,
szüksége. A teljes feltámadás ideje. A jövendő és a jelen élet.
A tanító és tanítvány viszonya. Kötelességeink a haza iránt. Vajda
felzárulása a társadalmi egyenlőség miatt, sejtése és jólása a
gyökerez átalakulás korától.)

(2-ik közlemény.)

Azért mindannyiszor fáj a szíve, valahányszor kü-
lönbséget hall tétetni vallás és vallás között. Egy a ter-
mészet, egy az isten, őt csak egyféleképpen lehet hinni;
hinni annak a mi, tudniillik a világ utolsó alkotójának
és mozgató erejének.

Ezen erő hatja keresztül a világ egyetemet, ezen
erő dolgozik a mi szíveinkben, midőn a szépet és jeert
hevílünk, ezen erő tölti be fejünket, midőn a jogért és
igazságot küzdünk.)

1) Vajda Péter Erkölcsi beszédei. 94. l. Az ige megtestesülése

Azért a természettel egyetemben a szív és ész isten
igazi vallási könyve, melyet maga irt, minden vallás
eredeti ősforrása, a melyből merített Mózes. Krisztus s
valamennyi vallásalapító; a többi vallási könyvek embe-
rek munkái, dogmák gyűjteményei, s isten műve mellett
a Vedák a Korán és Biblia igen jelentéktelenek. A kü-
lönböző vallások az utolsó lényegre megegyeznek; az
eltérések csak a külsőségeket illetik.

Az eltérések pedig Vajda szerint onnan származ-
nak, hogy a földi emberek isten tekintélyének az embe-
rit elébe teszik, a szív és ész helyett dogmákon csüngen-
nek s a mesterek szavaira esküsznek. Pedig e szavak
— jelképes beszédek A Biblia gazdagon bizonyítja ezt
példákkal. Így midőn Mózes a világ teremtését előadja,
az jelkép; midőn a vízözönt rajzolja az jelkép; mikor
a Jehova megjelenik a csipkebokorban, az jelkép; mi-
dőn a Babel tornya építéséről van szó, az jelkép; midőn
az Úr a tizparancsolatot maga írja meg, az jelkép; az
úrvacsorának kenyere és bora is, jelkép.) Mindég a
gondolatot kell fölfogni, mint az emberi értelem és jó-
zanság kívánja; sajnos azonban, hogy a legtöbb ember
a szóhoz tapad.

Mint hogy a mesterek a szellemi vallást anyagi
köntösbe öltöztették, — a követők a köntös redői,
gombjai és varrása fölött állapodnak meg, s összepör-
lekednek miattok. És minél több század halad tova, —
a vallás szelleme annál inkább elvesz a szem elől; úgy
hogy időről-időre szükséges a vallások eredeti könyvé-
hez való visszatérés. Ez a hitjavítás okszerű törvénye.
E törvény erejénél fogva javította meg Krisztus a mózesi
hitet, újította meg Luther és Calvin a kereszténységet.
S a reformáció okvetlenül bekövetkezett volna, ha Már-
ton és János végre nem hajtja, bizonyára végrehajta
Péter és Pál; épp úgy, mint a hogy Vespucci vagy
Diaz fölfedezte az új világot, ha Bolombo föl nem fedezte
vala. Ők mindannyian eszközök voltak a sors, a gond-
viselés, vagy talán legjobban mondva — isten kezé-
ben.)

A ki így fogja föl a vallást és hitjavítást, az per-
sze fölülemelkedik minden felekezeten. Vajdának vala-
menynyi csak forma, az ő szelleme a lényegre tör, a mi
mindegyikben azonos. S vallomásaként elmondhatja Vol-
taire-er, egyik legolvasottabb írójával és legkedvesebb
mesterével, hogy hisz istenben és szereti az emberiséget;
hogy elítéli az atheismust és bigottismust, meg akarmi-
féle ismüst; mert előtte a brahmaismus, mosaismus,
christianismus, moslimismus, chatolicismus és protestan-
tismus lényegében alig különbözött. Eppen azért, a mint
másutt említettük, ő bármi vallásbeli kész az unióra,
mert sóvárogja és így hiszi is, hogy valamikor csaku-
gyan egy vallás uralkodandik a földtekén, s az embe-
rek mind testvérei lesznek egymásnak, testvérei az egy
istenben, az egy észben, az egy vallásban.)

S ez érzés nemcsak hitét, hanem költészetét is
élteti, s bizonyos mértékig mind a kettő, Erdélyi Já-
nos kifejezésével, a szeretet pantheismusának nevez-
hető.)

2) Vajda P. Erkölcsi beszédei. 181. l. A jelen és jövendő élet.

3) Vajda P. Erkölcsi beszédei. 174. l. A protestantismus.

4) Vajda P. Erkölcsi beszédei. 94. l. Az ige megtestesülése.

5) Erdélyi János kisebb prózái. Sárospatak 1863. II. k. 53. l.

Hanem — ha még egy disznótörhöz segíti kurá-
tor komám a Jehova! tudom hogy megis tanul ám
akkorára magyarul, mert a tiszteletes ur is apren-
dálta volna „tót” szavazatot, ha nem lett volna abban
neki annyi sok jó kívánva.

Alighogy elkezdett cseperegni a reggeli őszieső,
már is kettős puska hangok hívták a község figyelmébe
bírója földje felé; de miután engemet ezen felül, a szí-
ves házigazda is meghívott, el is mentem a 9 edzett
vadász által emlékeztetéssé lőtt vadászatra.

Igenis kérem! 87 nyul lett áldozata a nemes
passionának, a melyet némely vadász egy tőkéllyel üz
hogy nem is kívánczik már többé a nyul sem a kör-
vadászatra. — (Talán ez tartotta vissza is, a szarvasi
sóvárogva várt „stüssi vadászokat”?)

A jól esett magyaros vendéglátás . . . izletes ebéd
és vig poharazás után, még jó ideig kergettek az öre-
gebb hymródok a pagátot. — a míg a fiatalabb rész
ártatlan „csöndes” mellett bandukolt, s quaterkázva
ütötte agyon osztás közt az időt.

A nap hőse, ki zárjelközt megjegyezve, egy maga
felét lötte az elesett nyulaknak, az al lőtt csak „bakot”
hogy megtanította szegény notáriust 59 mond „ölvén-
kilencz” kemény piczula arán játszani a „bakkot”
— a mely játék azt mondom, hogy nem játék. —
Punktum. — (hadd szóljak hát annál jobban is, az a
duplavisszavágás-al koronázott csendes.)

De azért ha játsza is valaki, azért nem haragszik
rája.

SENKI.

A szeretet e pantheizmus nagyban szép — érzésnek ha van méltó eszme, melyért fölmelegedhetik. S az egy vallás eszmeje bizonytalanság! Csak hogy az eszme sokkal nagyobb, semmint az emberiség megbirkózhatnék vele.

A népek fajbéli különbsége, egyedi fejlődése, ösztöves erkölcsi és szellemi nevelése, máltjok valamennyi szent hagyományával, s jelenök minden feltett érdekével rája nehezedik. Az emberiség formulához szokott, formulák szerint akar boldogulni; valahányszor megkísérelte menekülni a formulától, csak a régieket cserélte fel újakkal.

Az egy istenen, mint a dolgok végső okán nyugvó vallás, a szív és ész, meg a természet kijelentései mellett is, formulák nélkül elégtelen volna; dacára legragyogóbb fonságának, legmagasabb tökélyének. Vajda azt hitte, minthogy minden vallási újítás tisztábban mutatja föl a vallási szellemet s az emberiségnek mindég nemesebb formájában adja át, — az emberiség végre a pusztá abstractióval megelégedhetik; azt hitte, hogy a folytonos tökéletesedés okvelelül a legmagasabb tökélyig visz el s e vallási tökély eszmeje a humanismus eszméjének progressiója szerint terjedhet.

S ez a progressio milyen óriási!

Vessük csak össze Kolessey tanácsa szerint az időt, mikor Idomeneusz saját gyermekét megáldozni, gondatlan fogadása miatt magát kénytelennek hívé; az időt midőn a spártai nép Káthágó szövetségét csak úgy fogadá el, hogy ez templomait embereivel többé ne fertőztesse; s ismét az időt, melyben a kereszténység isteni alapítója ellenségeinket szeretni tanított. De vallás és humanismus, bár rokon, nem egy. S míg a humanismus évtizedről-évtizedre csodás haladást tüntetett elő, szinte a nap sugaraiént árad el: addig a vallás három század óta ugyanazon formulák között vergődik; pedig maga Vajda állítja, hogy csak e hazában is százezrek vannak kik minden felekezeti felül emelkednek, kik egyik felekezeti kötelekben sem érzik jól magokat, de vallás kellene nekik, mely szívüket és eszüket kielégítene! ²⁾

Honnan a vallások e tengése az elmék e meddősege? A reformáció által az emberi fejlődés történetében megadva a lépcső, melyen át az igazsághoz juthatnak, mégis három század után sem jutottunk föl-lebb, mint Luther, Zwingli és Cálvin voltak.

Mik az okai? Vajda a felszámítást a legkezdetin kezdi. A reformátorok nem nyultak azonnal teljesen a dolog hóna alá, hanem csak lökést adtak neki; nem isten szent irásából; az érzés szívből merítettek, hanem csak a Bibliára, a betük tekintélyére támaszkodtak; az egyes dogmák magyarázata fölött egymás között csakhamar meghasonlítottak, s így szakadásokat idéztek elő a nagy uralkodó házak közül egyik sem támogatta, hanem inkább elfojtani törekedett.

Mindenek következtében a reformáció nem lehetett gyökeres, azért hatása is mérsékelt maradt; a dolgok régi rendje újra meg szíjardult, catholicismus és protestantismus a szóhoz tapadt.

Kísérlet a gyökeres változásra csak egyszer történt. A nagy francia forradalomban.

Miképp és minő eredménnyel?

Hivatkozni fogunk mindjárt a történelem bizonyosságára; de előbb néhány sorban Vajda ítéletét mondjuk el.

Ő a maga egész radikalismusával rajong a nagy

forradalomért. Véleménye szerint a világ összes történelmének fontosabb az; egyes események közel sem mérhetők vele össze: mert a nagy forradalom az eszmék mindenhatósága által teremté magának egy igen nagy országot, mely nemcsak Európát foglalá magában, hanem gyökereit az egész földön szétteregette. Más eszmék is hatottak és győztek, mint a Mohamed és Hildebrandéi, de ezen eszmék igen különböztek a forradalméitól.

„Ott — írja egy helyütt — ösztönre épített hit, vakbuzgóság s előítélet voltak munkások: itt az ész állítaték vissza őseredeti jogaiba, neki tulajdonították az uralkodás egyházi és világi ügyekben. Mi a keresztényen egyházban csak alatta érthetők, az itt hangos szavakban mondaték ki: igazság, jog, egyenlőség és ész szabadság.

Hol a keresztény vallás szeretetet ajánl: ott a forradalom jogot oszt; hol a keresztény vallás szívet állítja istent megismerendőknek és imádatonak: ott a forradalom az eszt isteníti s a földénynek mondat imát és éneket. ¹⁾

A nagy forradalom tehát az egyházi tekintély el-törölésével visszamutatott az ősi formára, de azt mint Vajda kifejezi: kimeríteni nem tudta, mert a tan nem kapott személyesítőre, így test nélkül maradvá visszahullt a zivatárok közt a földre, vagy inkább eltemetkezett az elmékbe. ²⁾

Vajda azt hiszi, hogy a gyökeres változtatás azért bukott meg, mert a tannak nem akad megismerési-tője; a történet bizonyossága pedig arról beszél, hogy oly teljesen eszményi hit, a minő az Ész, s a minő a Leg-több Lény imádása kívánt lenni; a nagy közönségre nézve merő üresség, mely azt soha ki nem elégít-heti.

Ime, alig jelen meg a convent előtt káptalanja étén Gobel, Páris alkotmányos püspöke, alig vetkőzik ki egyházi ruhájából, hogy Parens példájára megtagadja mindazokat a szent titkokat, melyeket eddig igazakul hirdetett, becstelenséget ejtve önmagán, erkölcsi ijedtséget keltve másokban: a mikor négy ember emelte karoszekében, veres szipkában, azurkék palástban, tölgyfa-gakkal megkoszoruzva bevonul oda háromszinű öves, fehérbe öltözött fiatal nők közepette, Candelle kisasz-szony, az opera tagja, mint az isteni Ész emberi meg-tesztelője, hogy elfogadja az elnökség hódolatát csókban s elkísértesse magát a hódoló convent által a Notre-Dame székesegyházába, hol a főoltarra elhelyezkedve egy óra hosszáig központja lesz a legnagyobb és legne-velésesebb isteni tiszteletnek, melyet valaha művelt em-berek tartottak.

A Gobelek után támadott ürességet a nép, mely a pozitív-vallás szertartásaihoz hozzászokott, siet kitöl-teni a legmegbizhatatlanabb alapon, egy szép asszonyon emelve föl egész vallási épületét. S a végtelen Ész tisz-teletére a véges Ész ez örületes keringése, mint valami forgó szél, mely por helyett az emléket és erkölcsöket ragadja meg, — carmanogle completében — végig tom-bol az egész Franciaországban, éktelen üvöltés kö-zött.

S ime, alig hangzik el az éktelen üvöltés, alig vo-naglik utolsóra ez új bálvány-imádás; a mikor az üres-ség egész megdöbbentő voltában mutatkozik. Robespierre a conventtel siet elhatározni a Legfőbb Lény ítéletét s a

hallhatatlanság vigasztaló gondolatát; s mire az új vá-lás prófétája égszínkek kabátban, ezüsttel szegélyezett, fehér-selyem mellényben, fekete selyem nadrágban, aranyesattos cipővel a Nemzeti kertbe vezet a conven-tet, a melynek elnöke, hogy tanuja és részese legyen az első ünnepélyes isteni tiszteletnek, melyet Dávid festő dekorált, s Robespierre főpap proclamált. ¹⁾

Valóban elszomorító látványosság és meddő ver-gődés a formulákért. A francia vallás szakít régi val-lásával; de megtartható ujat nem kap helyette; a tel-lesen eszményi hit melyet a szabad gondolkodás ajánl, egyes bölcselő elméknek megadhatja ugyan a derűs ösz-hangot a gondolkodásban; de a tömeg csak zürzavarba vesz vele, aztán megdöbbenve és megrádvá menekszik vissza pozitív vallása kegyeletes szertartásaihoz, melyek üdvözítő hatásában oly jól esett gyermeki bizalommal nyugodnia.

Ez az oka, nem pedig miképp Vajda magyarázza ²⁾, a francia nemzet ösmeretes könnyelműsége, elharapód-zott vallástalansága s a szellemiekkel nem törődő ér-zékisége, a megkísértett gyökeres változtatás meghiusul-tának.

Az ábrándozás csalódásba ragadta. S ez a csalódás világosíthatja meg és értelmezheti azt az általánossá-got, mellyel a protestantismusnak földadatát kijelöli. Meg-kell kísérteni, mondja, szabad gondolkodás által a leg-nagyobbat: istenre mutatva az észben, istenre mutatva a szívben.

Ez az újmutatás villámként keresztül hatja az egész világot, s a protestantismusnak új korszaka kö-vetkezik, világ vallás lesz az: főnöke a világ nagy al-kotója, népe az emberiség, miniszteriuma ész és a szív. ³⁾

Bár az „Erköcsi beszédek“ e gondolkodása mé-lyen vallásos, mégis eszmei csapongása sokkal szabadabb, semhogy akármelyik pozitív vallás körében is megférne. Vajda gazdag eszének és gazdag szívének tökéletesen elég, hanem a gondolataiban és érzelmeiben szegény tömegnek véghetetlenül kevés.

Az ily vallás kihirdetése nem emelné magasabbra a nemzeteket; sőt inkább a súlyedésnek tenné ki: a dogmák korlátainak teljes felrebolása nem szülne fel-szabadulást, sőt inkább alacsonyabb szolgálókat, a ma-gasztos idealismus helyett a nyers materialismus udva-rában, miként a nagy forradalom vallási kísérletei is föltűntetik.

Vajda ellenkezőleg van meggyőződve, s a rendü-letlen meggyőződés vakmerő bátorságával és kérlel-he-tetlen egyenességével küzd — a dogmák ellen.

Felelős szerkesztő: Mihálf József.

¹⁾ Carlyle-Baráth: A francia forradalom. Budapest, 1878 III k. 339. és 402 stb. lapok. S Quinet Károly: a forradalom. Pest. 1872 II. k. 13. k.

²⁾ Az újkor története. Amerika felfedezésétől 1492. mai napig 1843. 38. l.

³⁾ Erköcsi beszédek. 179. l. A protestantismus.

¹⁾ Kolessey Ferenc Minden munkái. Pesten 1860. V. k. 140. l.
²⁾ Vajda P. Erköcsi beszédei. 179. l. A protestantismus.

¹⁾ Az újkor története. Amerika felfedezésétől (1492) mai na-pig 1843. Eredeti kézirat Ballagi Aladár gyűjteményében. 99-40 l.
²⁾ Vajda P. Erköcsi beszédei. 177. l. A protestantismus.

H I R D E T É S E K.

Én, Csillag Anna

185 cm-éter hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam föltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbőr. uraknál elősegít egy teljes erős szakálnövést. rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes színt és sűrű-séget kölcsönöz és megóvja a korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 50 kr. 1 frt. 2 frt. Postá-val küldés napoként a pénz előleges beküldése, vagy postantárvétel mellett az egész világra.

CSILLAG és TÁRSA
Budapest, Király-utca 26. sz.
15-20

3240/1887.

Pályázati hirdetmény.

Békés nagyközségében következő ujonnszervezett állásokra ezennel pályázatot nyitok s a választás megejtésére határnapul f. évi december hó 14-ik napját kitűzvé, felhívom a pályázókat, hogy eddigi alkalmaztatásuk, képességük és erkölcsi magok viseléről szóló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket hozzám ugyanazon hó 10-ig betérjesszék.

I. Birtoknyilvántartói állás, évi 600 frt készpénz fizetés és 100 frt lakbér átalány nyal. Csak azok pályázhatnak, kik valamely nagyközségben legalább 2 évig adóügyke-zelésénél alkalmazva voltak s ha jegyzői oklevéllel nem bírnak, igazolják, hogy a birtoknyilvántartást és adókezelést úgy elméletileg, mint gyakorlatilag értik, s jászokból a kir. adófelügyelő előtt vizsgáltattak.

II. Két adótisztú állás, egyenként évi 500 frt fizetéssel.

III. Három irnoki állás, egyenként évi 400 frt fizetéssel.

Mindenik állás 1888 január hó 1-én elfoglalandó.

Békés, 1887. november 21-én.

JANTSOVITS PÁL, főszolgabíró.